

імені Т.Г. Шевченка. – 2018. – Вип. 152. – Том 2. – С. 49-53.

3. Дейнеко А. Х. Підвищення мотивації до занять фізичною культурою учнів 5–6 класів // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2014. – №.4 (42). – С. 26–30.

4. Дейнеко А. Х. Соціально-педагогічні передумови формування культури рухової діяльності в учнів загальноосвітніх навчальних закладів // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2015. – №.4 (42). – С. 35-39.

5. Дейнеко А. Х. Формування культури рухової діяльності в учнів п'ятих та шостих класів засобами основної гімнастики: автореф. дис. ... канд. наук фіз. виховання та спорту : 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Львів. – 2016. – 20 с.

6. Стратегія розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської молоді до 2025 року (проект). Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України. – 2018. – 10 с.

7. Сучасні технології збереження здоров'я учнів: кращий досвід / авт. кол.; уклад. А. Г. Обухівська, І. І. Цушко. – 2015. – 221 с.

8. Формування дієвого ставлення учнів загальноосвітніх шкіл до занять фізичною культурою, як основа здорового, фізично активного способу життя / А. Х. Дейнеко, А. С. Бондар, І. О. Кузьменко, О. І. Булгаков, Л. К. Грищенко // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2009. – № 2. – С. 157-160.

Reference

1. Bulgakov, O. I., Deyneko, A.H., Marchenkov, M.K. (2014). Vpliv fizkulturnih hvilinok na rozumovu pratsezdatsnist uchniv zagalnoosvitnih navchalnih zakladiv [Influence of physical culture minutes on the mental capacity of students of general educational institutions]. Slobozhanskiy naukovo-sportivniy visnik: nauk.-teoret zhurn., 5(43), 11-14 [in Ukrainian].

2. Deyneko, A. H., Lutsenko, L.S., Kapustina, T.V. (2018). Pokazniki fizichnoyi pidgotovlenosti uchniv 11-12 rokiv yak skladova chastina zdorov'yazberezhivalnoyi kompetentnosti [Indicators of physical preparedness of students 11-12 years as an integral part of healthcare-saving competence]. Visnik Chernigivskogo natsionalnogo pedagogichnogo universitetu imeni T.G. Shevchenka, Vip. 152, Tom 2, 49-53 [in Ukrainian].

3. Deyneko, A. H. (2014). Pidvischennya motivatsiyi do zanyat fizichnoyu kulturoyu uchniv 5–6 klasiv [Increasing the motivation for physical education students of 5-6 grades]. Slobozhanskiy naukovo-sportivniy visnik, 4 (42), 26–30 [in Ukrainian].

4. Deyneko, A. H. (2015). Sotsialno-pedagogichni peredumovi formuvannya kulturi ruhovoyi diyalnosti v uchniv zagalnoosvitnih navchalnih zakladiv [Socio-pedagogical preconditions for the formation of a culture of motor activity among students of general educational institutions]. Slobozhanskiy naukovo-sportivniy visnik, 4 (42), 35-39 [in Ukrainian].

5. Deyneko, A. H. (2016). Formuvannya kulturi ruhovoyi diyalnosti v uchniv p'yatih ta shostih klasiv zasobami osnovnoyi gimnastiki: avtoref. dis. kand. nauk fiz. viovannya ta sportu : 24.00.02 Fizichna kultura, fizichne viovannya riznih grup naseleण्या. Lviv, 20 [in Ukrainian].

6. Strategiya rozvitku fizichnogo viovannya ta sportu sered uchnivskoyi molodi do 2025 roku (proekt). (2018). [Strategy for the development of physical education and sport among students of the youth until 2025]. Komitet z fizichnogo viovannya ta sportu Ministerstva osviti i nauki Ukrayini, 10 [in Ukrainian].

7. Obuhivska, A. G., Tsushko, I. I. (2015). Suchasni tehnologiyi zberezhennya zdorov'ya uchniv: kraschiy dosvid [Modern technologies for preserving students' health: the best experience], 221 [in Ukrainian].

8. Deyneko, A. H., Bondar, A. S., Kuzmenko, I. O., Bulgakov, O. I., Grischenko, L. K. (2009). Formuvannya dievogo stavlennya uchniv zagalnoosvitnih shkil do zanyat fizichnoyu kulturoyu, yak osnova zdorovogo, fizichno aktivnogo sposobu zhittya [Formation of the effective attitude of students of general education schools to physical education as the basis of a healthy, physically active way of life]. Slobozhanskiy naukovo-sportivniy visnik, 2, 157-160 [in Ukrainian].

Джим В.Ю.

доцент, кандидат наук з фізичної виховання і спорту

Мулик В.В.

професор, доктор наук з фізичного виховання і спорту

Харківська державна академія фізичної культури

МОТИВАЦІЯ ЗАНЯТЬ СИЛОВИМИ ВИДАМИ СПОРТУ СТУДЕНІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У даній статті визначено мотивації студентів закладів вищої освіти до занять різними силовими видами спорту. у дослідженні приймали участь 50 студентів (1 та 4 курс). Вихованцям було запропоновано уважно прочитати 15 мотивів і оцінити їх значимість за 10-ти бальною шкалою. Результати: анкетне опитування дало можливість дослідити мотивацію студентів до занять силовими видами спорту. Встановлено, що з віком змінюється пріоритет мотивацій заняттям силовими видами спорту. Так, мотиви здоров'я та соціальні мотиви в більшій мірі притаманні для студентів 4 курсу. В той час як емоційні мотиви (отримання задоволення від занять) мають суттєве значення для студентів 1 курсу. Висновки: найбільша мотивація виявлена в бажанні розвитку фізичних якостей (960 балів), приємного проведення часу (840 балів) та отримання задоволення від занять (956 балів).

Ключові слова: мотивація студентів; силові види спорту; анкетне опитування; емоційні мотиви; фізичні якості.

Джим В.Ю., Мулик В.В. Мотивація занять силовими видами спорту студентів вищих навчальних закладів. Определение мотивации студентов высших учебных заведений к занятиям различными силовыми видами

спорта. В исследовании принимали участие 50 студентов (1 и 4 курс). Воспитанникам было предложено внимательно прочитать 15 мотивов и оценить их значимость в 10-ти бальной шкале. Анкетный опрос дал возможность исследовать мотивацию студентов к занятиям силовыми видами спорта. Установлено, что с возрастом меняется приоритет мотиваций занятием силовыми видами спорта. Так, мотивы здоровья и социальные мотивы в большей степени присущи для студентов 4 курса. В то время как эмоциональные мотивы (получение удовольствия от занятий) имеют существенное значение для студентов 1 курса. Самая большая мотивация обнаружена в желании развития физических качеств (960 баллов), приятного времяпрепровождения (840 баллов) и получение удовольствия от занятий (956 баллов).

Ключевые слова: мотивация студентов; силовые виды спорта; анкетный опрос; эмоциональные мотивы; физические качества.

Dhzym V., Mulyk V. The motivation of employment of power sports is the studen of higher educational institutions. to determine the motivation of students of higher educational institutions to engage in various strength sports. the study involved 50 students (1st and 4th year). Pupils were asked to carefully read 15 motives and evaluate their significance in a 10-point scale. The results of the questionnaire gave the opportunity to explore the motivation of students to engage in power sports. It has been established that with age, the priority of motivations to engage in power sports is changing. Thus, health and social motives are more typical for 4th year students. While emotional motives (getting pleasure from classes) are essential for first year students. Conducting a questionnaire of motives by force sports revealed that the most significant are: for students of the first year - development of physical qualities (470 points); For 4th year students - maintaining health (460 points). With age, the priority of motivations for occupation of power sports is changing. So, the motives of health and social motives are more and more common to the 4th year students. While emotional motives (getting pleasure from classes) are essential for students of the first year. The smallest motives are determined in the prevention of diseases (students 1 course - 240 points) and attending a company with friends or advice from parents and teachers (200 points).

Key words: student motivation; power sports; questionnaire; emotional motives; physical qualities.

Постановка проблеми. В останні роки на тлі інтенсифікації навчального процесу у закладах вищої освіти спостерігається тенденція до зниження обсягу рухової активності студентів. Ситуація загострюється через зростаючу популярність у молодіжному середовищі привабливих видів спортивної діяльності. У наш час силові види спорту набувають важливого значення в суспільстві та приймають на себе важливі соціальні функції: відновлення психофізіологічних ресурсів суспільства; сприяння працездатності людини і раціональне використання дозвілля, забезпечення зайнятості населення і зростання його доходів; спрямованість на підтримку і відновлення рекреації [1 - 9].

Силові види спорту, а саме важка атлетика, пауерліфтинг, бодібілдинг, армрестлінг та гирьовий спорт це найбільш багатогранна форма активного відпочинку людини від навколишнього середовища та важлива запорука гармонійного розвитку фізичних даних та гарної статури людського тіла (Л.С. Дворкін, 2005, 2006; А.І. Стеценко, 2008; Ю. В. Верхошанский, 2013; В.М. Платонов, 2015; В.Г. Олешко, 2018;).

Силові види спорту давно стали популярні та є щоденною необхідністю і нерозривною частиною життя людини, оскільки рано чи пізно вона відчуває потребу в тренуваннях свого тіла. Ключовим моментом при виборі напрямку та виду силових видів спорту є мотивація [3; 8; 9].

Мотиви – це спонукання, мрії, бажання або міркування, які ініціюють деяку послідовність дій, що представляють собою поведінку. Мотив занять силовими видами спорту – це причина, при відсутності гарного пропорційного, підтягнутого тіла, якого на даний час немає у людини. Відмінною ознакою мотивів є їх цілеспрямованість. А для того, щоб дія була цілеспрямованою, людина повинна усвідомлювати, чого саме вона потребує, чого їй не вистачає [10 - 14].

Для з'ясування мотивації студентів у сфері силових видів спорту та визначення шляхів її формування необхідно встановити ті спонукання, якими керується молодь у своїх вчинках, бажаннях у процесі навчальної і позанавчальної діяльності. Мотиваційна сфера завжди складається з ряду спонукань: ідеалів і ціннісних орієнтацій, потреб, мотивів, цілей, інтересів та ін. Ці спонукання виконують різну роль у загальній картині мотивації, на різних етапах вікового розвитку набувають то більшого, то меншого значення [8; 9].

У наш час низька мотивація занять фізичною культурою і спортом студентів закладів вищої освіти пов'язана з певними факторами, що в різному співвідношенні можуть характеризувати умови проживання молоді, навколишнього середовища, сімейного виховання [1, 2, 8-12]. Серед студентів велике значення має фізична мотивація. Оскільки серед відповідей на першому місці стоїть відпочинок, тому, основною причиною тренування силовими видами спорту є відновлення гармонійної статури тіла та фізичних сил. Не менш важливою є й психологічна мотивація. Головна психологічна мотивація занять силовими видами спорту – бажання змінити обстановку, відійти від повсякденної рутини.

Відмінна риса сучасної молоді – прагнення до спілкування. Багато людей шукають під час занять в фітнес центрах необхідні їм соціальні контакти. Велике значення в цій групі займають відвідування друзів, знайомих, родичів. Таким чином, особливого значення набуває й міжособистісна мотивація. Смаки студентів можуть бути різноманітними і залежать від цілого ряду факторів.

Існують певні розходження у структурі зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на мотивацію до систематичних занять силовими видами спорту як засобу самовдосконалення студентів. У студентів відносно рівноцінними щодо впливу є такі зовнішні фактори, як поради батьків, поради викладача, відвідування занять, змагань, поради друзів, телепередачі і преса. Внутрішніми факторами, які впливають на інтенсивність мотивації, можна вважати знання, переконання, бажання і пошук причин, що заважають реалізувати мету. До об'єктивних зовнішніх причин, які утруднюють

реалізацію мети, можна віднести відсутність груп за інтересами і спроможність оплачувати заняття, до внутрішніх причин, які відбивають нестійкість мотивів та інтересів і низьку мотивацію, належить брак часу [1; 2; 8; 9; 10-14; 15-22].

Мотиви занять силовими видами спорту різноманітні і залежать від особистості, але найчастіше це: особисте вдосконалення, оздоровлення, покращення свого силового потенціалу. Результатом занять силовими видами спорту можна вважати: фізичний і духовний розвиток людини; естетичне та морально-вольове виховання; розвиток та підвищення рівня знань, умінь, навичок подолання силових перешкод тощо.

Аналіз останніх літературних джерел. Силові види спорту є загальнодоступним засобом активного відпочинку та оздоровлення населення. Заняття важкою атлетикою чи бодібілдингом відбуваються в залах силового спрямування чи на спортивних майданчиках які мають обладнання для занять різними силовими видами спорту і вимагають активної діяльності, що сприяє зменшенню негативних наслідків гіподинамії. Мета занять у різних людей також розрізняється: хтось їде займатися спортом, комусь хочеться займатися з друзями в цей період вести робочі переговори, хтось цікавиться здоров'ям, а комусь потрібні тільки розваги. Таку поведінку неможливо зрозуміти, не з'ясувавши її джерел, спонукальних мотивів [1-2]. Аналіз наукової літератури підтвердив, що дослідження у сфері силових видів спорту в основному мали епізодичний характер. За останні роки вченими були проведені дослідження щодо змісту та методики навчання силовими видами спорту [8-16], безпеки під час проведення тренування в залах силового спрямування [6; 7; 8; 15; 16] та впливу силових видів спорту на організм та фізичні якості студентів 1 курсів [2; 8; 16]. Однак не була вивчена мотивація занять силовими видами спорту студентської молоді протягом навчання в закладах вищої освіти, що й спонукало нас зробити аналіз у даному напрямку.

Зв'язок з науковими програмами і темами. Проведення дослідження заплановано відповідно до Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2016 – 2020 рр. за темою «Психо-сенсорна регуляція рухової діяльності спортсменів ситуативних видів спорту» (номер державної реєстрації 0116U008943).

Мета дослідження: полягає у визначенні мотивації студентів закладів вищої освіти до занять різними силовими видами спорту.

Завдання дослідження: 1. На основі анкетування проаналізувати пріоритети мотивів студентів закладів вищої освіти до занять силовими видами спорту. 2. Визначити зміни пріоритету занять різними силовими видами спорту протягом навчання у закладах вищої освіти.

Організація дослідження. В дослідженні приймали участь 50 студентів Харківських закладів вищої освіти, що займаються в секціях силових видів спорту. Вихованцям було запропоновано уважно прочитати 15 мотивів і оцінити їх значимість за 10-ти бальною шкалою (10 – найбільш притаманно мені, 1 – не притаманно мені). Це дало можливість дослідити мотивацію відвідування занять силовими видами спорту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нами проведено анкетування студентів 1 та 4 курсів, й проаналізовано мотивацію занять їх різними силовими видами спорту такими як важка атлетика, пауерліфтинг, бодібілдинг, армрестлінг та гирьовий спорт. Мотиви визначалися у студентів 1 і 4 курсів в кінці навчального року, що дало змогу прослідкувати зміни у вподобаннях до занять силовими видами спорту. Анкетування мотивів здоров'я до занять силовими видами спорту свідчить, що у першокурсників найбільша серед інших мотивація в укріпленні здоров'я (432 бали), розвитку фізичних якостей (470 балів) та у гарному самопочутті після занять (302 бали). Переважна мотивація у студентів 4 курсу в показниках підтримання здоров'я (460 балів), що свідчить про свідоме ставлення до занять різними силовими видами спорту (Рис 1.).

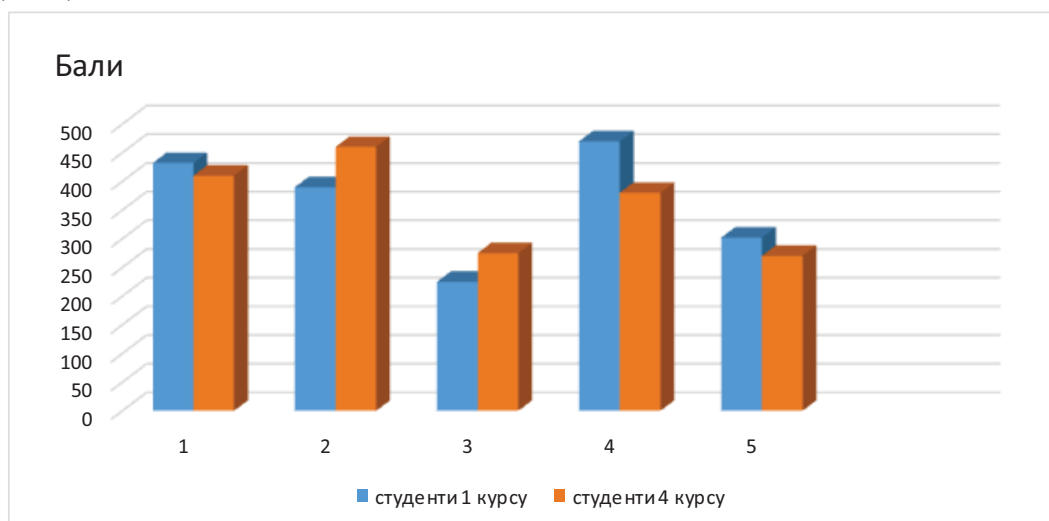

Рис. 1. Результати анкетування мотивів здоров'я до занять силовими видами спорту студентів 1 та 4 курсів: 1 – укріплення здоров'я; 2 – підтримання здоров'я; 3 – профілактика захворювань; 4 – розвиток фізичних якостей; 5 – гарне самопочуття після занять.

Також визначено, що найбільша мотивація у всіх груп за показником бажання розвитку фізичних якостей (960 балів). Найменша в профілактиці захворювань (696 балів), оскільки в юнацькому віці ще не виникає такої проблеми.

Результати анкетування соціальних мотивів до занять силовими видами спорту у всіх групах мають досить високі показники, крім відвідування занять за компанію з друзями або за порадою батьків та викладачів (Рис. 2.). Приємне відчуття

від проведеного часу занять в спортивному спеціалізованому залі силової підготовки склало 840 балів (студенти 1 курсу – 390; студенти 4 курсу – 450). Про урізноманітнення вільного часу відзначають всі групи тих, що були опитані (956 балів). В зазначених мотивах відмічається поступове збільшення балів в залежності від віку і найбільші з них визначено у випускників закладів вищої освіти. В інших мотивах прослідковується збільшення кількості балів у студентів 1 курсу.

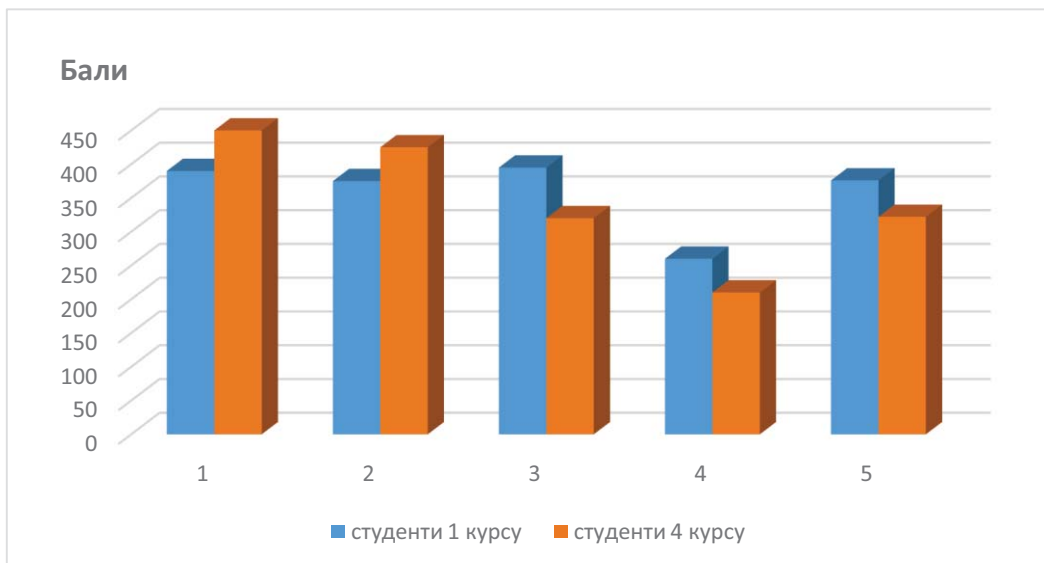

Рис. 2. Результати анкетування соціальних мотивів до занять силовими видами спорту студентів 1 та 4 курсів: 1 – приємне проведення часу; 2 – урізноманітнення вільного часу; 3 – отримання нових знань, навичок і вмінь, що знадобляться у житті; 4 – за компанію з друзями або порадою батьків чи викладачів; 5 – участь в змаганнях.

Так, отримання нових знань, навичок, вмінь, що знадобляться у житті притаманні для першокурсників (396 балів). Аналогічна ситуація і в мотиві занять різними силовими видами спорту з метою участі в змаганнях (студенти 1 курсу – 376; студенти 4 курсу – 322). Це обумовлено думками випускників ЗВО про подальше працевлаштування.

Найменшу сумарну кількість балів (555 балів) визначено в мотивації занять за компанію з друзями. Це стосується в більшій мірі студентів 1 курсу (240 балів). Показники емоційних мотивів щодо занять силовими видами спорту різняться.

Отримання задоволення від занять силовими видами спорту при спілкуванні з друзями, відвідування різних залів силового спрямування, придбання навичок для самостійного життя притаманні всім групам (студенти 1 курсу – 430; студенти 4 курсу – 360). Але найбільший мотив у студентів 1 курсу (Рис. 3.).

Рис. 3. Результати анкетування емоційних мотивів до занять силовими видами спорту студентів 1 та 4 курсів: 1 – отримання задоволення від занять; 2 – гарного настрою під час і після занять; 3 – підвищення самооцінки та впевненості у собі; 4 – бажання виховати у собі сміливість та рішучість; 5 – бажання мати фігуру з добре розвинутою мускулатурою.

Мотив пов'язаний з впливом занять силовими видами спорту на студентів – гарний настрій під час і після занять визначили всі групи (студенти 1 курсу – 395; студенти 4 курсу – 360). Це свідчить про їх ефективність відвідування. Заняття в групах силових видів спорту з віком сприяли підвищенню самооцінки та впевненості у собі (310 балів у студентів 1 курсу; 390 балів у студентів 4 курсу). Бажання під час занять виховувати у собі сміливість та рішучість притаманне більше студентам 1 курсу (325 балів). В той час у подальшому значення мотиву скорочується (студенти 4 курсу – 240 балів). В той же час

бажання мати фігуру з добре розвинутою мускулатурою з віком збільшується (студенти 1 курсу – 280 балів, 4 курсу – 310 балів). Це свідчить про більшу зацікавленість в покращенні зовнішнього вигляду студентів.

Висновки.

1. Проведення анкетування мотивів занять силовими видами спорту дозволило виявити, що найбільше значущими є: для студентів 1 курсу – розвиток фізичних якостей (470 балів); для студентів 4 курсу – підтримання здоров'я (460 балів).
2. З віком змінюється пріоритет мотивацій занять силовими видами спорту. Так, мотиви здоров'я та соціальні мотиви в більшій мірі притаманні студентам 4 курсу. В той час як емоційні мотиви (отримання задоволення від занять) мають суттєве значення для студентів 1 курсу.
3. Найменші мотиви визначено у профілактиці захворювань (студентів 1 курсу - 240 балів) та у відвідуванні занять за компанію з друзями або порадою батьків та викладачів (200 балів).

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні мотивів до занять студентів різними силовими видами спорту.

Література

1. Ажиппо О. Ю., Криворучко Н. В. До питання підвищення інтересу студентів до занять фізичного виховання [Електронний ресурс] / Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення : зб. наук. ст. II Всеукр. наук.-практ. конф., Х., 2016. – С. 6–11. – Режим доступу: <http://journals.uran.ua/hdafk-tmfv/article/view/70874>.
2. Биличенко, Е. А. Анализ мотивации к занятиям физическими упражнениями и ее использование для повышения эффективности занятий по физическому воспитанию со студентками [Электронный ресурс] // Физ. воспитание студентов. – 2010. – № 4. – С. 12–15. – Режим доступу: <http://www.sportedu.org.ua/html/journal/2010-N4/index.html>.
3. Вихляев Ю.М. Шляхи вдосконалення неформальної фізкультурної освіти студентів // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – 2014. – Вип. 118 (2). – С. 76–79.
4. Джим В. Ю. Особливості харчування бодібілдерів у підготовчому періоді тренувань / Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2013. – № 4 (37). – С. 15–19.
5. Джим В. Ю. Педагогические основы безопасности при занятиях бодибилдингом // Сборник трудов Международной научной конференция «New Trends in Teaching Social Science Subjects at Schools Specialized in Security». – Липтовски Микулаш, Словакия, 2013. – С. 111–118.
6. Джим В. Ю. Сравнение тренировочных методик в силовых видах спорта // Через физическую культуру и спорт к здоровому образу жизни : материалы I Междунар. науч.-практ. конф. [Электронный ресурс] / Уфим. гос. ун-т экономики и сервиса ; отв. за вып. Е. А. Жданова. – Уфа, 2014. – С. 373-376.
7. Джим В. Ю. Сравнительный анализ техники рывковых упражнений в тяжелой атлетике и гиревом спорте // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ (ХХП), 2013. – №11. – С. 10–16
8. Ермаков С. С., Иващенко С. Н., Гузов В. В. Особенности мотивации студентов с применением индивидуальных программ физической самоподготовки [Электронный ресурс] // Физ. воспитание студентов. – 2012. – № 4. – С. 59–61. – Режим доступу: <http://www.sportedu.org.ua/html/journal/2012-N4/index.html>.
9. Ермаков С.С. Педагогические условия обеспечения занятий со студентами с ослабленным здоровьем / Физическое воспитание студентов творческих специальностей / ХГАДИ(ХХПИ). – Харьков, 2003. – №1. – С. 66-71.
10. Захаріна Е. А. Формування мотивації до рухової активності в процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» – К. : Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України, 2008. – 20 с.
11. Котов Е. А. Формирование у студентов интереса к самостоятельным занятиям физическими упражнениями / Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : Сб. наук. пр. – Харьков : ХГАДИ, 2003. – № 14. – С. 8-15.
12. Мулик К.В. Вплив занять спортивно-оздоровчим туризмом та силовими видами спорту на фізичну підготовленість студентів // Materiaty XI Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji «Nauka: teoria i praktyka - 2015» Volume 3. Pedagogiczne nauki. Muzyka i życie. Fizyczna kultura i sport: Przemysł. Nauka i studia - str. 105-108.
13. Мулик К.В., Мулик В.В. Мотивація школярів та студентів до спортивно-оздоровчих занять з туризму // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту. – 2015. – № 7. – С. 33-39.
14. Олешко В. Г. Теорія та методика тренерської діяльності у важкій атлетичі: підруч. для студ. закл. вищої освіти з фіз. виховання і спорту – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2018. – 332 с
15. Осипов В. М., Трофімов В. А., Шилкін Г. М. Особливості проведення занять з фізичного виховання у спеціальній медичній групі // Збірник наукових праць «Молода спортивна наука України», випуск 12, – Львів : НФВ «Українські технології», 2008. – Т. 2. – С.192-196.
16. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : учеб-ник [для тренеров] : в 2 кн. – К. : Олимп. лит., 2015. – Кн. 2. – 752 с
17. Cornelius A.E., Brewer B.W., Van Raalte J.L. Applications of multilevel modeling in sport injury rehabilitation research. International Journal of Sport and Exercise Psychology. 2007, vol.5(4), pp. 387 – 405. doi:10.1080/1612197X.2007.9671843.

18. Vissek A.J., Watson J.C., Hurst J.R., Maxwell J.P., Harris B.S. Athletic identity and aggressiveness: A cross-cultural analysis of the athletic identity maintenance model. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 2010, vol.8(2), pp. 99–116. doi:10.1080/1612 197X.2010.9671936.
19. Huijing P. A. Elastic Potential of Muscle – In: *Strength and Power in Sport*. – Blackwell Scientific Publications, 1992. – P. 151 – 168.
20. Komi P. V. Stretch-Shortening Cycle. – In: *Strength and Power in Sport*. – Blackwell Scientific Publications, 1992. – P. 169 – 179
21. Kenney L. W. *Physiology of sport and exercise* / L. W. Kenney, J. H. Wilmore, d. L. CostiiL. – Champaign: Human Kinetics, 2012. – 621 p.
22. Nimmo M. A. *The female athletes* / M. A. Nimmo // *olympic text-book of science in sport* / ed. by R. J. Maughan. – Blackwell Sci. Publ., 2009. – P. 382–400.

References

1. Azhippo O. Y., Krivoruchko N. V. (2016) Before feeding on students' interest to take on physical training [Electronic resource] / Actual problems of physical activity in different cities: zb. sciences. Art. II Vsukr. Science.-Pract. Conf., Kh., P. 6–11. - Mode of access: <http://journals.urau/hdafk-tmfv/article/view/70874>.
10. Osipov V.M., Trofimov V.A., Shilkin G.M. (2008) Particularly carried out to occupy the physical training of the special medical group // *Zbirnik naukovih pratsi "Young Sports Science of Ukraine"*, vipusk 12, - Lviv: NFV "Ukrainik" technology, T. 2. - S.192-196.
11. Vikhlyayev Y.M. (2014) Gowns in terms of informal educational institutions students // *News of Chernigiv National Pedagogical University. Ser. Pedagogical science. Physical training and sports*. – 2014.– Vip. 118 (2). - pp. 76–79.
12. Bilichenko, E. A. (2010) Analysis of the motivation to exercise and its use to improve the effectiveness of physical education classes with female students [Electronic resource] // *Phys. education of students*. No 4. - p. 12–15. - Access mode: <http://www.sportedu.org.ua/html/journal N4 / index.html>.
13. Ermakov S. S., Ivashchenko S. N., Guзов V. V. (2012) Peculiarities of students' motivation using individual physical training programs [Electronic resource] // *Phys. education of students*. No 4. - p. 59–61.
14. Ermakov S.S. (2003) Pedagogical conditions for the provision of classes with students with poor health / *Physical education of students of creative specialties / HGADI (HHPI)*. - Kharkov, №1. - p. 66-71.
15. Platonov V.N. (2015) The system of training athletes in the Olympic sport. General theory and its practical applications: a textbook [for trainers]: in 2 books. - K.: Olympus. lit., Prince. 2. - 752 seconds
16. Oleshko V.G. (2018) Theory and methodology of coaching dyalnost y vazhkiy athletes: pidruch. for stud. knock vishoi osviti s fiz. vihiovannya i sportu - K.: National University of Physical vihiovannya i sport of Ukraine, view "Olimp. L-ra " 332 with
2. Kotov, E. A. (2003) Formation of students' interest in independent physical exercise / *Pedagogy, psychology, and biomedical problems of physical education and sport: Sat. sciences. Ave.* - Kharkov: HGADI, № 14. - p. 8-15.
3. Zakharina E. A. (2008) Formuvania motivatsii up to the rukhvoi activism in the process of physical training of students in masterpieces: author. dis. on zdobuttya sciences. stage of the candidate of sciences z fiz. vih. i sport: spec. 24.00.02 "Physical culture, physical virionization of other groups of population" - K.: Nat. un-t fiz. Vihovovannya i sport of Ukraine, 20 p.
4. Dhzym V.Y. (2013) Comparative analysis of techniques of jerking exercises in weightlifting and weightlifting / V. Yu. // *Pedagogy, Psychology and Medical Biological Problems and Physical Training and Sports: ed. S.S. Ormakova.* - Kharkiv: KhDADM (XXI) №11. - p. 10–16
5. Dhzym V. Y. (2013) Specialties of chinning bodibilderiv at training i preparation piodidi trenuvan / *Slobozhansky naukovosportivny v_snik*. № 4 (37). - p. 15-19.
6. Dhzym V. Y. (2013) Pedagogical foundations of safety in bodybuilding // *Proceedings of the International Scientific Conference "New Trends in Teaching Social Science Subjects at Schools Specialized in Security"*. - Liptovsky Mikulas, Slovakia, 2013. - P. 111–118.
7. Dhzym V. Y. (2014) Comparison of training methods in power sports // *Through physical culture and sport to a healthy lifestyle: materials I Intern. scientific -pract. conf.* [Electronic resource] / Ufim. state University of Economics and Service; rep. for issue E. A. Zhdanova. - Ufa, p. 373-376.
8. Mulyk K.V. (2015) Having gotten busy with sports and health tourism and strong sports for students training // *Materiaty XI Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji "Nauka: teoria i praktyka" Volume 3. pediczne nauki. Muzyka i życie. Fizyczna kultura i sport: Przemysł. Nauka i studia* - str. 105-108.
9. Mulyk K.V. (2015) Motivation of schoolchildren and students up to sports and fitness to take tourism / K.V. Mulyk, V.V. Mulyk // *Pedagogy, Psychology, Medical and Biological Problems and Physical Training and Sport*. № 7.– P. 33-39.
17. Cornelius A.E., Brewer B.W., Van Raalte J.L. (2007) Applications of multilevel modeling in sport injury rehabilitation research. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. vol.5(4), pp. 387 – 405. doi:10.1080/1612197X.2007.9671843.
18. Vissek A.J., Watson J.C., Hurst J.R., Maxwell J.P., Harris B.S. (2010) Athletic identity and aggressiveness: A cross-cultural analysis of the athletic identity maintenance model. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. vol.8(2), pp. 99–116. doi:10.1080/1612 197X.2010.9671936.
19. Huijing P. A. (1992) Elastic Potential of Muscle – In: *Strength and Power in Sport*. – Blackwell Scientific Publications, P. 151 – 168.
20. Komi P. V. (1992) Stretch-Shortening Cycle. – In: *Strength and Power in Sport*. – Blackwell Scientific Publications, P. 169 – 179
21. Kenney L. W. (2012) *Physiology of sport and exercise* / L. W. Kenney, J. H. Wilmore, d. L. CostiiL. – Champaign:

Human Kinetics, 621 p.

22. Nimmo M. A. (2009) The female athletes / M. A. Nimmo // olympic text-book of science in sport / ed. by R. J. Maughan. – Blackwell Sci. Publ., 2009. – P. 382–400.

Дутчак М.В.,
д.фіз.вих. та спорту, професор,
перший проректор з науково-педагогічної діяльності
Національного університету фізичного виховання і спорту України,
Чеховська Л.Я.,
к.фіз.вих. та спорту, доцент,
доцент кафедри фітнесу та рекреації Львівського державного університету фізичної культури

КАДРОВІ ПОТРЕБИ СФЕРИ ОЗДОРОВЧОГО ФІТНЕСУ В УКРАЇНІ

У статті актуалізується проблема кадрової потреби сфери оздоровчого фітнесу на ринку праці України. Вивчалася інформація Державної служби статистики за двома видами економічної діяльності: Секція R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок» та Секція P «Освіта». Потреба роботодавців у працівниках з 2016 по 2018 роки зростає. Встановлено позитивну тенденцію відсоткового зростання середньомісячної номінальної заробітної плати відповідних фахівців по відношенню до середнього рівня такого ж показника в економіці.

Аналіз інтернет сайту кадрового порталу HeadHunter також підтверджує наявну потребу у фітнес-персоналі. Авторами узагальнено вимоги роботодавців, керівників найбільш популярних мереж фітнес-клубів до претендентів на вакансії фітнес-персоналу (відповідальність, пунктуальність, працездатність, комунікабельність, наявність особистих досягнень, порядність, досвід, готовність до навчання, презентабельний зовнішній вигляд). Узагальнено також основні обов'язки: проведення персональних і групових тренувань, діагностики; складання програм індивідуальних занять, консультування клієнтів з питань здорового способу життя.

Ключові слова: оздоровчий фітнес, кадрові потреби, ринок праці.

Дутчак М.В., Чеховская Л.Я. Кадровые потребности сферы оздоровительного фитнеса в Украине. В статье актуализируется проблема кадровой потребности сферы оздоровительного фитнеса на рынке труда Украины. Изучалась информация Государственной службы статистики по двум видам экономической деятельности: Секция R «Искусство, спорт, развлечения и отдых» и Секция P «Образование». Потребность работодателей в персонале с 2016 по 2018 годы возросла. Установлена положительная тенденция процентного увеличения среднемесячной номинальной заработной платы соответствующих специалистов по отношению к среднему уровню такого же показателя в экономике. Анализ интернет сайта кадрового портала HeadHunter также подтверждает имеющуюся потребность в фитнес-персонале. Авторами обобщены требования работодателей, руководителей наиболее популярных сетей фитнес-клубов к претендентам на вакансии фитнес-персонала (ответственность, пунктуальность, работоспособность, коммуникабельность, наличие личных достижений, порядочность, опыт, готовность к обучению, презентабельный внешний вид). Обобщены также основные обязанности: проведение персональных и групповых тренировок, диагностики; составление программ индивидуальных занятий, консультирование клиентов по вопросам здорового образа жизни.

Ключевые слова: оздоровительный фитнес, кадровые потребности, рынок труда.

Dutchak M., Chekhovska L. Staffing needs of health fitness field in Ukraine. The fitness industry is currently one of the most promising areas in the service sector. The article actualizes the problem of staffing needs of the health fitness field on the Ukrainian labor market. The qualified staff is an important part of success of the fitness center. The information of two types of economic activity of the State Statistics Service was studied: Section R «Arts, Sport, Entertainment and Recreation» and Section P «Education». The need of employers in workers from 2016 to 2018 has increased. That means the professions that are included in these types of economic activity have been still popular. We think that this trend will continue in the near future, and the profession of fitness trainer will become one of the most sought. A positive trend was observed in the percentage growth of the average nominal salary of the relevant specialists in relation to the average level of the same indicator in the economy. The content analysis of one of the popular Internet sites of the staffing portal HeadHunter also confirms the need of fitness staff. The greatest need of employers is in the fitness trainers of group programs, in personal fitness coaches, whose duties, if necessary, can be performed by instructors of gyms or by physical rehabilitation. In the third place there is a need for aqua training coaches. The authors have generalized the requirements of employers, managers of the most popular networks of fitness clubs to applicants for vacancies of fitness staff (responsibility, punctuality, performance, sociability, the presence of personal achievements, decency, experience, readiness for learning, presentable appearance). The main duties have been also generalized: personal and group training, diagnostics; preparation of individual training programs, counseling clients on healthy lifestyle issues. Quite often, employers have sought to combine professions (fitness trainer / administrator; personal trainer but able to conduct group activities, etc.). Fitness clubs require highly skilled professionals who meet international standards. Prospects for further research are in developing a professional standard project for fitness staff.

Key words: health fitness, personnel needs, labor market.